

організацію, що має стабільний фінансовий стан або стійкість на ринку у довгостроковій перспективі. Саме в можливості негайно реагувати на зміни у макро- й мікросередовищі полягає запорука виживання підприємств.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Організаційні зміни на підприємстві в умовах його інноваційного розвитку/ Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі// Економічний часопис-XXI. – 2015. – № 1-2 (2). – С. 51–54.
2. Гвініашвілі Т. З. Управління змінами на підприємствах в сучасних умовах господарювання/ Т. З. Гвініашвілі// Економіка і менеджмент 2016: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку. – Т. 3. – С. 37–40.
3. Жаворонкова Г. Управління організаційними змінами сучасних підприємств / Г. Жаворонкова, О. Дяченко // Наука й економіка: наук.-теорет. журнал, 2010. – № 3. – С. 69–72.

Мирошниченко О. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АГРАРНА КРИЗА УКРАЇНИ

«Аграрні кризи України – економічні кризи в сільському господарстві, проявляються у скороченні обсягів виробництва, зростанні нереалізованих запасів та в інших формах. Аграрні кризи близько пов'язані з промисловими, оскільки під час таких аграрних криз скорочується попит на (сільськогосподарські машини, мінеральні добрива та промислові товари, що негативно впливає на розвиток промислового виробництва)» [1].

Однією з фундаментальних причин фінансово-економічних криз сільського господарства є протиріччя між ефективним розвитком малих і середніх сільськогосподарських підприємств – кооперативів та приватних крупних агропромислових комплексів, що лобіюють свої бізнес інтереси в державних органах влади центральних та місцевих.

Тривалість криз у аграрному секторі значно вища, ніж у інших галузях національної економіки, у тому числі, – в промисловості. Причина такого явища полягає в особливостях функціонування сільськогосподарського виробництва: це, перш за все, вплив погодних умов, сезонності, більшою тривалістю часу розробки й прийняття законодавчих актів щодо цього виду економічної діяльності, політикою «ножиць цін», яку проводять уряд та крупні промислові компанії. Найбільше аграрні кризи шкодять дрібним фермерським господарствам, зростають іпотечні заборгованості.

«Причина аграрної кризи в Україні – є диспаритет цін на сільськогосподарську продукцію і на промислові товари, що виробничо споживаються

сільськогосподарськими товаровиробниками. Так, ціни на промислові товари, що їх купує село, зростають швидше, ніж ціни на сільськогосподарську продукцію, які лише частково покривали витрати на її виробництво»[1].

«Оскільки в агропромисловому комплексі України зосереджено понад 50% функціонуючих в народному господарстві основних виробничих фондів, виробляється майже 50% ВВП, формується 70% зведеного бюджету і зайнято майже 40% працюючого населення, (аграрна криза перетворилася на серйозну загальнонаціональну проблему, системну економічну кризу)» [1].

До основних причин, що сприяють кризовим процесам у сільськогосподарській галузі, можна віднести такі чинники як скорочення земельних площ сільськогосподарського призначення, що спричинило зменшення обсягів збору зернових на 90%, врожайності – з 35,1 до 20,6 ц/га), нераціональне землекористування сільськогосподарського фонду земель (70%), розораність угідь (80%), у той час як у закордонних – європейських країнах (50%).

Це сприяє зі свого боку виснаженню площ посіву, утрудненню самовідновлення ґрунтів, зниженню якості ветеринарної служби, що викликає скорочення поголів'я худоби, наприклад, свиней – наб млі. голів, зростанню обсягів еродованих ділянок земель, що досягають 30%, скороченню кількості добрив (органічних та мінеральних), які вносяться у ґрунт і так далі.

Через ліквідацію великих господарств з колективною формою власності, суттєве зменшення спеціалізації сільськогосподарської діяльності (коли переважна більшість агропідприємств перейшла на комбіновану форму господарювання), зниження рівня концентрації сільськогосподарського виробництва суттєво знизилася ефективність господарської діяльності та зросли ризики кризових явищ у агропромисловому бізнесі. «Узагальнюючою причиною аграрної кризи – є погіршення умов його розвитку й функціонування» [1].

Закордонний досвід агропромислового бізнесу свідчить про високий рівень технологічності з використанням біотехнологій, комп'ютерних технологій, що ж стосується України, то у нас ще переважають здебільшого використана техніка (трактори, жатки, сіялки, комбайни тощо часто не належної якості) та ручна праця. Таке господарювання не сприяє стабільно ефективній економічній діяльності.

У переважній більшості високорозвинених країн держава постійно підтримує агропромисловий бізнес дотаціями, адже сільськогосподарська діяльність безпосередньо залежить від погодних умов, природи. «В Україні ця вимога була проігнорована, що означало порушення закономірностей розвитку

сільського господарства, що й призвело до посилення аграрної кризи». «Проблема кредитування для сільського господарства значно ускладнена ще й тим, що ця галузь розцінюється комерційними банками як кредитно ризикована» [1].

«Об'єктивні причини криються в складнощах перехідного періоду від планово-централізованої до ринкової економіки» [1]. Перехід України на ринкову економіку сприяв великим труднощам сільськогосподарської галузі, оскільки історичного досвіду ліберальної економічної моделі у нас ніколи не було. Крім того, міжнародні фінансові організації (насамперед МВФ) фактично змушували владу України йти на необґрунтовані та навіть неприйнятні вимоги, що шкодило соціально-економічному розвитку країни та сільськогосподарській галузі. Отже, вихід з фінансово-економічної кризи агропромислового комплексу та подальше її недопущення повинні бути забезпечені дотриманням основного (класичного – первинного, правильного) принципу економіки – самоокупність та самофінансування.

Список використаних джерел:

1. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 1. / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.

Олешко Д. В., Петьков В. Л.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Економіка України на сьогодні характеризується високим ступенем конкуренції як всередині країни, так і з закордонними виробниками, імпортерами, динамічністю, ризикованістю, що потребує розробки нових підходів до управління підприємствами та підвищення ефективності їх діяльності у комплексі виробничої, операційної маркетингових та інших складових.

Забезпечення здатності підприємства вирішувати поставлені завдання та досягати довгострокових цілей є однією з передумов його стабільного розвитку та конкурентоспроможності. Питанням визначення та оцінки ефективності діяльності підприємства присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема, Д. Рікардо, М. Х. Мескон, Т. С. Хачатуров, Д. Хан, П. Друкер, Е. Долан, Ю. П. Сурмін, Г. Емерсон, Е. Росс, С. Фішер, С. Ф. Покропивний, В. А. Гросул, Н. Е. Аванесова, В. Білий, Губенко В., П. Зав'ялов.